

Nærings- og fiskeridepartementet

2. september 2019, kl. 12:10

Ekspedisjonssjef Jan Tore Føsund

Tildelt tid: Cirka 5 minutter

Bærekraft på børs, Gamle Logen, Oslo

Takk for invitasjonen!

Jeg skal starte med -

"Hvorfor det er relevant for staten som eier å være her i dag"

Rapporten som presenteres gir nyttig informasjon om vesentlige problemstillinger knyttet til selskapenes bærekraftrapportering. Spesielt om selskapenes evne til å tydeliggjøre hva som er vesentlig bærekraftinformasjon, og hvorfor og hvordan, dette påvirker selskapenes mål og strategier, og dermed også verdiskaping over tid.

Som en langsiktig eier er det av betydning for oss å få informasjon fra selskapene om hva som skaper verdier på sikt. Det betyr at vi, som de fleste andre aksjonærer, ønsker informasjon ut over det tradisjonelle finansregnskapet. Men også informasjonen om E og S og G bør komme fra en samlet risiko- og mulighetsvurdering, og være *tydelig* og *vesentlig* for selskapets fremtidige verdiutvikling.

"Så hvilke forventningene har staten som eier på dette området"

Som eier har vi klare forventninger til selskapenes arbeid med bærekraft. Det har vi hatt ganske lenge nå – om lag siden 2007. Og vi kommuniserer forventningene jevnlig og konsistent til selskapene i eierdialogen og selvfølgelig også via eierskapsmeldingen, som gir informasjon om det aller meste vedrørende det statlige direkte eierskapet.

Jeg vil her trekke frem noen forventninger:

- Vi forventer at selskapene skal være ledende på sine områder. Selskaper hvor staten er aksjonær har et ekstra søkelys på seg, og det er naturlig at de leder an i arbeidet.
- Vi forventer at selskapene identifiserer og håndterer sin risiko og innvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Her viser vi gjerne til OECDs veileder på området, som er en anerkjent metode for å gjøre aktsomhetsvurderinger.
- Vi forventer at selskapene rapporterer om vesentlige forhold, inkludert mål, strategier og vesentlige risikofaktorer. Hvilken rapporteringsstandard som benyttes er opp til selskapene, men vi ser at mange benytter GRI.

Rapportering er et viktig virkemiddel for oss som eier med sikte på å forstå hva selskapene er opptatt av og deres utvikling på området. I de gode rapportene evner selskapet å integrere bærekraftinformasjon i selskapets øvrige rapportering om resultatoppgjør, mål, strategi.

Det er derfor positivt at flere av selskapene som har staten inne på eiersiden rapporterer godt - også etter The Governance Groups vurdering.

Som eier ser vi på *god* rapportering som noe vesentlig mer enn å rapportere om status. Det er vel så viktig å formidle hva som er de vesentlige risiko- og mulighetsområdene *fremover*, og ikke minst hvordan selskapet *håndterer* dette gjennom justering av strategisk retning og konkrete tiltak. Så legger vi til grunn at det som regel er en sammenheng mellom å rapportere godt, og det å faktisk arbeide godt på området og over tid oppnå verdiutvikling.

Får vi så den informasjonen vi trenger for å vurdere selskapenes arbeid og fremtidige verdiskapingspotensiale?

- Som eier får vi informasjon fra selskapene både gjennom rapporteringen, men også i den jevnlige eierdialogen vi har med alle selskapene. Det gjør at informasjonstilgangen vår generelt sett er god. Men vi forventer også at selskapene informerer godt offentlig.
- Samtidig er det også slik at det er snakk om både selskaper og fagområde i *utvikling*, og hvor det nødvendigvis bør være et forbedringspotensiale. Og vår erfaring er at det skjer en positiv utvikling, der de store selskapene leder an og hvor de mindre selskapene lærer, finner sine egne tilpassede løsninger, og følger etter.
- Som eier er vi som alltid opptatt av *styrets* ansvar for utviklingen av selskapet, herunder også for god styring og rapportering. Iløpet av noen år har vi oppfattet en vesentlig endring av oppmerksomhet med hensyn til ESG i styrerommene. Vedrørende rapporteringsdelen av dette, kan det fortsatt være noen skritt igjen å gå.

Vi er i ferd med å utarbeide en ny eierskapsmelding. Den legges frem for Stortinget i løpet av høsten. Jeg har på ingen måte tenkt å komme med noen lekkasjer knyttet til dette, men tror ikke jeg røper noen hemmelighet ved å si at vi som eier vil fortsette å ha tydelige forventninger på bærekraftområdet.

.....

Forventninger i nåværende melding fra 2014 (forventninger om rapportering, åpenhet og vesentlighet er merket med gult):

Generelle forventninger

- Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i selskapenes styrer, at styrene har en aktiv og sentral rolle, og at de rapporterer på vesentlige områder i sin årlige beretning.
- Styrene sørger for nødvendig egen kompetanseutvikling på de relevante saksområdene.
- Selskapene skal være ledende innenfor arbeidet med samfunnsansvar på sine områder. Det forventes at selskapene aktivt følger og er med på å utvikle god forretningsskikk på de områder som er relevante for virksomheten.
- Selskapene har etiske retningslinjer, og at disse er offentlig tilgjengelig.
- Selskapene utarbeider retningslinjer for sitt arbeid med samfunnsansvar og at retningslinjene er offentlig tilgjengelige. Selskapene integrerer arbeidet med klima og miljø, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og arbeid mot korrupsjon i sine retningslinjer.
- Selskaper med internasjonal virksomhet knytter seg til FNs Global Compact. Alle selskapene forventes å kjenne til og arbeide for å etterleve Global Compacts ti prinsipper, og vurdere å knytte seg til Global Compact.
- Selskaper med internasjonal virksomhet eller internasjonal leverandørkjede setter seg inn i og følger anbefalingene i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.
- Selskapene legger ILOs åtte kjernekonvensjoner til grunn for sin virksomhet.
- Selskaper rapporterer om sitt arbeid med samfunnsansvar, med vekt på vesentlige utfordringer, mål og indikatorer for måloppnåelse. Selskaper av en viss størrelse forventes å benytte den internasjonalt anerkjente rapporteringsstandarden Global Reporting Initiative.
- Selskapene har gode varslingssystemer i egen virksomhet.
- Selskapene har dialog med vesentlige interessenter der det er relevant, for å kartlegge hvem som berøres av virksomheten og for å redusere risiko.

Forventninger til arbeid med klima og miljø

- Selskapene har god risikoforståelse med hensyn til hvordan klimaendringer og klimapolitiske tiltak kan påvirke deres virksomhet.
- Selskapene skal være i fremste rekke når det gjelder arbeidet for klima og miljø i sin bransje, herunder med tiltak som kan redusere klimagassutslipp.
- Selskapene har en bevisst holdning til gevinstene som kan høstes ved tidlig tilpasning til nye klima- og miljøkrav.

Forventninger til arbeid med menneskerettigheter

- Selskaper med statlig eierandel respekterer grunnleggende menneskerettigheter, slik de fremkommer i internasjonale konvensjoner, i all sin virksomhet og at selskapene også følger dette overfor sine leverandører og forretningspartnere.
- Alle selskaper med statlig eierandel integrerer relevante forhold knyttet til menneskerettigheter i sin virksomhet.
- Selskapene gjennomfører relevante aktsomhetsvurderinger i tråd med anbefalingene fra UNGP for å motvirke medvirkning til menneskerettighetsbrudd og redegjøre for hvordan de adresserer selskapets innvirkning på menneskerettighetene.

Forventninger til arbeid med arbeidstakerrettigheter

- Selskapene legger til grunn ILOs åtte kjernekonvensjoner som en minimumsstandard for sin virksomhet, samt at disse følges opp i verdikjeden.
- Selskapene er blant de ledende i sin bransje når det gjelder HMS, samt har oppmerksomhet om dette overfor leverandører og forretningspartnere.
- Selskapene vurderer behovet for å inngå globale rammeavtaler med fagbevegelsen, som gjelder for drift i hele verden.
- Selskapene opptre ansvarlig i omstillingsprosesser og gjennomfører disse i dialog med ansatte og lokalsamfunn.

Forventninger til arbeidet mot korrupsjon og for åpenhet i økonomiske transaksjoner

- Selskapene utviser størst mulig grad av åpenhet knyttet til pengestrømmer, herunder også skatt.
- Selskaper med internasjonal virksomhet følger OECDs retningslinjer på skatteområdet, og herunder søker å unngå å benytte skatteparadis som ikke følger standardene til Global Forum om transparens og effektiv informasjonsutveksling i skattesaker og som ikke vil inngå skatteopplysningsavtaler med Norge.
- Selskapene har retningslinjer, systemer, og tiltak for å hindre korrupsjon, og for å håndtere mulige lovbrudd eller tvilstilfeller som måtte avdekkes på dette feltet.
- Selskapene gjennomfører aktsomme og grundige vurderinger når det gjelder problemstillinger knyttet til korrupsjon for sin virksomhet. Dersom slike vurderinger tilsier at det er berettiget tvil om forhold kan regnes som korrupsjon, forventes det at selskapene ikke involverer seg i slike.

Forventninger i meldingen fra 2011 (kun de generelle forventningene som er gjengitt her):

- Selskapene skal være ledende innenfor arbeidet med samfunnsansvar på sine områder. Det forventes at selskapene aktivt følger og er med på å utvikle god forretningsskikk på de områder som er relevante for virksomheten.
- Selskapene har etiske retningslinjer, og at disse er offentlig tilgjengelig.
- Selskapene utarbeider retningslinjer for sitt arbeid med samfunnsansvar, og at retningslinjene er offentlig tilgjengelig.
- Selskaper med internasjonal virksomhet knytter seg til FNs Global Compact, og at selskaper med internasjonal leverandørkjede vurderer det samme.
- Selskaper med internasjonal virksomhet eller internasjonal leverandørkjede setter seg inn i og følger OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.
- Selskaper med internasjonal virksomhet eller internasjonal leverandørkjede legger ILOs åtte kjernekonvensjoner til grunn for sin virksomhet.
- Selskapene utvikler vesentlige målindikatorer knyttet til samfunnsansvar, i dialog med sine viktigste interessenter.
- Selskaper rapporterer om sitt arbeid med samfunnsansvar, herunder også vesentlige utfordringer, mål og indikatorer for måloppnåelse. Selskaper av en viss størrelse forventes å benytte den internasjonalt anerkjente rapporteringsstandarden Global Reporting Initiative.
- Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i selskapenes styrer og at styrene rapporterer på vesentlige områder i sin årlige beretning.
- Selskapene har gode varslingssystemer i egen virksomhet.

Resultater i rapporten (topp 14):

Selskapene som i år totalt sett oppnår de høyeste karakterene	Bærekrafts-rapportering	CDP-tall	Klimarisiko	FNs bærekraftsmål	Totalscore
Equinor	4	4	4	4	4
Borregaard	4	4	4	4	4
DNB	4	4	4	3	3,8
Orkla	4	3	3	4	3,6
Telenor	4	3	2	4	3,4
Mowi	4	2	3	4	3,4
Norsk Hydro	4	2	4	3	3,4
Grieg Seafood	4	4	2	3	3,4
Gjensidige Forsikring	4	1	3	4	3,2
Yara International	4	3	3	2	3,2
Veidekke	4	4	2	2	3,2
Storebrand	3	4	3	2	3
SpareBank 1 Østlandet	4	0	3	4	3
Entra	3	3	4	2	3

Selskapene er vurdert etter følgende elementer hvor 1 teller 40 pst og 2-4 teller 20 pst:

1 Bærekraftsrapportering – GRI eller tilsvarende ■ GRI er den ledende internasjonale standarden for bærekraftsrapportering og benyttes av over 5500 selskaper. ■ Vi vurderer i hvilken grad det rapporteres på vesentlige temaer for virksomheten på en systematisk måte (for eksempel etter den ledende standarden fra Global Reporting Initiative – GRI).	3 Selskapenes redegjørelse for håndtering av klimarisiko ■ Klimarisikoinitiativet Task Force on Climate-Related Disclosures (TCFD) er den ledende standarden for rapportering av klimarisiko. TCFD er lansert av Financial Stability Board (FSB), som huses av BIS, en ikke helt ukjent standardsetter for finansinstitusjoners soliditets- og likviditetskrav. ■ Vi vurderer hvorvidt rapporteringen dekker punktene i anbefalingene fra TCFD knyttet til styring, strategi, risikohåndtering og målsettinger.
2 Selskapenes CDP-rangering ■ CDP er verdens største database for innrapportering av klimarelatert informasjon, primært rettet mot investormarkedet. ■ Vi vurderer selskapets karakter for dets rapportering til CDP der det skal rapporteres spesifikt på klimautslipp og -strategi.	4 Integrering av FNs bærekraftsmål ■ FN har utgitt sine 17 bærekraftsmål som har fått bred internasjonal tilslutning, også i næringslivet. ■ Her vurderer vi selskapenes rapportering på FNs bærekraftsmål (UN Sustainable Development Goals) utfra hvor godt rapporteringen er integrert i strategi og målsettinger, og hvor informativ den er.